

Cukrovary a cukrovarníci v obrazech

Výstava výtvarných děl ze soukromé sbírky „Cukrovary a cukrovarníci v obrazech“ byla v Dobrovických muzeích otevřena komentovanou prohlídkou 3. září t. r. Tato sbírka obrazů vznikla náhodou, spontánně; což překvapivě není překvapivá zpráva. Podstatné je, že je v Dobrovici veřejnosti představen ojedinelý soubor děl se společným jmenovatelem: s vyobrazením továren na výrobu bílého zlata – cukru nebo se zobrazením významných odborníků a kapitánů českého cukrovarnictví.

Na konci 90. let při návštěvách likvidovaných cukrovarů takové obrazy často visely na zdech kanceláří nebo ležely

pohozené ve sklepích či na půdách. Mnohdy je nikdo nechtěl, a tak tam visely skoro říkajíc „vezmi si mě“. Poprvé se naskytl možnost hned několik na zemi ležících a o vlhkou zeď opřených „kousků“ získat, a tím je zachránit, v Uherském Hradišti. Iniciátorem, jiskrou, která zažehla můj systematický zájem také o tuto součást historie českého cukrovarnictví, byl emeritní cukrovarník Vlastimil Úlehla.

Následující období až do dnešních dnů pak dalo příležitost vzniku zajímavého a ojedinělého souboru. Díla pocházejí z období od času průmyslové revoluce v 19. století až do současnosti a představují směsici různých žánrů a autorů. Tvořili je akademičtí malíři či malířky, grafici, fotografové, naivní umělci či úředníci cukrovarů. Tak třeba Heřmana Crona vyfotografoval Atelier Langhans a rafinerii cukru ve Skřivanech namaloval její dlouholetý úředník Miroslav Vantura.

Rozhodující pro uspořádání výstavy byla snaha ukázat, že i tovární objekty a jejich šéfové byli a jsou objektem malířského štětce, jehly nebo fotoaparátu, a že mají své zasloužené místo ve světě rámu a plátna.

Výstava „Cukrovary a cukrovarníci v obrazech“ představuje veřejnosti celkem 47 děl. Jedná se pouze o zlomek z těch, která v průběhu času a existence cukrovarů vznikla. Asi třetinu vystavených děl tvoří vyobrazení cukrovarníků.

Příprava samotných děl k vystavení trvala dva roky, řada jich byla rekonstruována téměř od základu, některá neměla ani podklad, ani rám, přesto hlavním úkolem bylo zachovat co nejvíce původní vzhled. Při orientaci v dílech a výtvarných technikách významně pomohla akademická malířka Olga Jeřábková.

Možnost prohlédnout si vystavené obrazy, grafiky a fotografie v Dobrovických muzeích potrvá do 15. listopadu, všichni zájemci jsou zváni.

*Daniel Froněk, foto Josef Nešněra
Dobrovická muzea*

Některá z vystavených výtvarných děl:

1 – cukrovar Čakovice (litografie, I. Grimmová, 1979), 2 – Kralupy nad Vltavou (litografie, J. Novák, 1971), 3 – Mělník (suchá jehla, Vondrouš, 1929), 4 – Holice (kresba inkoustem, K. Forman, 1936), 5 – panorama Rožďalovic s cukrovarem (litografie, B. Knobloch, asi 1968), 6 – Kostelec nad Labem (výřez z olejomalby, neznámý autor, kolem 1910), 7 – suchá rafinerie Skřivany (olej, M. Vantura, 2009), 8 – Ovčáry (litografie, Z. Kazda, 1965), 9 – České Meziříčí (olej, J. Prášil, 1966), 10 – alegorie cukrovarů ČSPPC (litografie, V. Fiala, 30. léta), 11 – alegorie cukrovaru (litografie, F. Bič, 1960), 12 – Klobuky (litografie, V. Fiala, asi 1972), 13 – Ovčáry (litografie, D. Jandová, 1969), 14 – Nový Bydžov (litografie, Z. Kazda, 1964), 15 – Český Brod (litografie, D. Jandová, 1969), 16 – Ratboř (litografie, Z. Kazda, 1973), 17 – Zvoleněves (litografie, A. Štiková, 1961)